

Aspecte general de l'hàbitat a la Bassa del Mas Estanyet

Autor: Enric Bisbe

Aspecte

Petites basses temporals de mida mitjana a petita, en general somes, que s'omplen d'aigua de pluja. Al massís es tracta principalment de basses d'origen antròpic excavades antigament per als usos agrícoles i per abeurar el bestiar. En general apareixen associades a masos o casalots actualment enrunats, en altres casos són les restes d'antigues extraccions d'argiles, per a l'elaboració d'obra. Generalment es troben plenes des de la tardor fins a inicis d'estiu, quan s'arriben a assecar totalment, tot i que aquests cicles són variables.

Flora i fauna principal

Es constitueix de petits organismes de cycle ràpid i vida curta, oportunistes o pioners, que aprofiten puntualment les condicions òptimes mantingudes pels cicles d'inundació-desseccació. Hi fan presència periòdicament estadis del cycle vital d'altres organismes, especialment estadis larvals d'insectes, i amfibis. En podem destacar una gran diversitat faunística representada per macroinvertebrats aquàtics, concretament crustacis, insectes (escarabats aquàtics, odonats...), amfibis (tritó verd, tritó palmat, granota verda, reineta, gripau comú, gripau d'esperons) i ocasionalment rèptils (serp d'aigua) (Boix *et al.*, 2005). No hi trobem peixos de forma natural. Ocasionalment hi trobem espècies al·lòctones introduïdes per l'home, com la gambúsia (*Gambusia holbrooki*) i el carpí daurat (*Carassius auratus*) en algunes basses que no es dessequen completament. Entre la representació florística hi trobem diferents algues microscòpiques o filamentoses, alguns briòfits, i algunes herbes flotants com *Callitriche sp.*, i llenties d'aigua.

Ecologia

Aquestes petites basses temporals es localitzen sempre damunt de terrenys impermeables, en alguns casos en materials argilosos, en d'altres damunt de grans roques. A les Gavarres pràcticament sempre corresponen a basses excavades per l'home, que presenten un alt recobriment arbori amb la finalitat de disminuir l'evaporació, que alhora comporta una abundant aportació de restes vegetals a la bassa. Es tracta doncs de basses amb una superfície reduïda, un règim d'inundació variable, amb aigües riques en nutrients, i generalment ombrívoles. Les dimensions i especialment la relació de superfície i profunditat fan molt variables les característiques de cadascuna d'aquestes.

Distribució a Catalunya

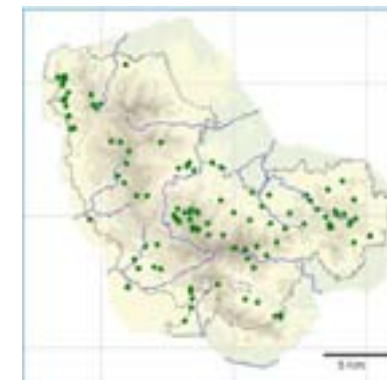
Tot el territori.

Distribució a les Gavarres

Aquest hàbitat és ben representat dins l'espai. La gran ocupació del territori en els darrers segles ha portat a una distribució dispersa en el conjunt de l'espai, amb alguns punts de major concentració com el sector de Fitor, els Metges, i Sant Cebrià dels Alls on hi trobem tres de les antigues parròquies. En el corresponent mapa de distribució es mostren les localitats mitjançant punts. Cal fer notar el gran nombre de punts representatius d'aquest hàbitat. És un hàbitat azonal, que no depèn pròpiament de les característiques climatològiques dominants al territori, ja que rep aportacions extres d'aigua dels ambients circumdants.

Segons Cartografia dels hàbitats de Catalunya (CH)

Elaboració pròpia a partir de Boix et al. 2005

Gestió, usos i problemes de conservació

Actualment la gran majoria de les basses es troben en un alt grau de naturalització, abandonades dels usos tradicionals. Segons Boix et al., (2005) *“el 19 % dels sistemes lenítics de les Gavarres presenten un bon o molt bon estat de conservació, un 35 % presenten un estat mediocre i un 46 % presenta un estat deficient o dolent”*. En bona part aquesta valoració negativa és potenciada pel fet que moltes basses es troben en un estat de naturalització molt important, amb un alt grau d'embarbissament que impossibilita l'existència de les comunitats pròpies d'aquestes zones humides. Alhora la falta dels usos tradicionals, i conseqüentment del seu manteniment contribueixen lentament a la colmatació d'aquestes, tant per aportació de restes vegetals com d'altre tipus de sediments arrossegats per l'aigua. La gestió hauria d'anar encaminada per una banda al manteniment de les basses, que en alguns casos seria desitjable que fossin escurades per tal d'incrementar la capacitat, i garantir així un major període d'inundació. En altres casos seria desitjable el desbrossament parcial de la vegetació arbustiva que dificulta l'establiment de les comunitats pròpies d'aquests ambients humits. Caldria un anàlisi acurat de cada cas vist que les dimensions, la tipologia dels materials, i altres característiques fan que cada un d'aquests petits ambients aquàtics tinguin una dinàmica, una funcionalitat i uns requeriments de gestió particulars.

Indicadors d'interès de conservació

	Gavarres	Catalunya
Freqüència dins	3 Bastant comú	1 Molt comú
Forma d'implantació	3 Superfícies petites o exigües	3 Superfícies petites
Biodiversitat	2 Mitjana	2 Mitjana
Amenaça	3 Amenaçat	3 Amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari corresponents (Annex I de la Directiva 97/62/CEE)

3170* Basses i tolls temporers mediterranis. És un hàbitat d'interès comunitari prioritari.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya

22b Basses i estanyols de terra baixa, de nivell fluctuant o temporers (parc.)